

[Ole Bjørn Kraft.]

det er derfor nødvendigt, at alle berettigede interesser bliver taget i betragtning ved lovforslagets gennemførelse. Om dette nu er sket, kan først afgøres, når man ved en grundig udvalgsbehandling har undersøgt de problemer, som her ganske naturligt rejser sig.

Johs. Christiansen: Som det allerede er sagt, griber det foreliggende lovforslag meget stærkt, man kan næsten sige eksorbitant, ind i forhold, der hidtil har kunnet betegnes som privatretlige. Indenfor en lang række industrielle, håndværksmæssige og videnskabelige områder vil staten, hvis forslaget vedtages, kunne ophæve rettigheder, der hidtil har været beskyttet af gældende dansk lov. Der må med andre ord meget tungtvejende motiver til for at retfærdiggøre skridt af den art, som her bringes i forslag.

Såvidt jeg forstår, er ideen dertil nu ikke udsprunget hos danske myndigheder. Oprindelsen må søges i den overenskomst, der blev sluttet mellem Danmarks og Amerikas Forenede Staters regeringer i 1950 om gensidig forsvarsbistand. Som det allerede er nævnt, fandtes der i denne overenskomst en bestemmelse om, at der på initiativ af en af de to landes regeringer skulle kunne forhandles om indbyrdes aftaler om ansvaret for patentkrav, der har relation til vort forsvar. Jeg tager derfor næppe fejl i, går jeg ud fra, at initiativet til det foreliggende lovforslag er kommet udefra.

Inden vi forlader spørgsmålet om den historiske baggrund for nærværende lovforslag, kunne det måske være på sin plads at få oplyst årsagen til, at man netop nu, d. v. s. 6 år efter denne overenskomsts indgåelse, tager sagen op til lovbehandling. Den forrige regering lod det som oplyst bero ved nedsættelse af en kommission til granskning af overenskomstens konsekvenser. Nærede den måske for store betænkeligheder ved de indgreb i de privatretlige forhold, som disse konsekvenser indebærer? Den nuværende regering med sin, om jeg så må sige, afvigende, i hvert fald noget afvigende, opfattelse af forholdet mellem stat og borgere har ladet samme sag ligge i næsten 2 1/2 år. Hvorfor? Det kan ikke skyldes bekymringer for, at folketinget skulle komme i nød for arbejdsstof, når man nu plud-

selig lader dette forslag dukke op. Det har, som man vil se, nr. 100. Da vi er nær marts måned og flere forslag formentlig kan ventes, er faren for, at ærede medlemmer skulle løbe tør for udvalgsarbejde, ikke særlig overvældende. For at spørge kort: Er forslaget fremsættelse netop nu en følge af, at der er gjort forestillinger desangående udefra?

Jeg kan sige, at det er med voksende ubehag, at jeg har pløjet mig igennem dette forslags paragraffer og de vedføjede bemærkninger. At den medkontraherende stat, USA, ønsker beskyttelse for opfindelser, henholdsvis patentrettigheder, som den eventuelt overfører til Danmark, er meget naturligt, også i denne forbindelse, hvad hemmeligholdelsesklausulen angår. Det er der formentlig ingen der vil gøre ophævelser over. Anderledes stiller forholdet sig for os, når der som her er tale om at gøre staten til enejer af danske opfindelser og patenter vedrørende den meget lange række af effekter, som lovforslaget omfatter. Her er der i alt fald for mig at se den allerstørste grund til at vise agtpågivenhed for ikke at sige åbenbar skepsis med hensyn til disse meget håndfaste restriktioners nødvendighed. Når man erindrer sig den opsigt, det vakte i vide kredse herhjemme, da der var tale om at bygge tankbåde til russerne, med hvilke følelser tror man da ikke at nærværende lovforslag vil blive hilst, når kendskabet til dets enkeltheder bliver almindelig udbredt?

Må jeg anføre nogle eksempler. Udover egentligt krigsmateriel som skyde- og raketvåben med tilhørende ammunition omfatter de af lovforslaget nærmere fastsatte restriktioner effekter som transportmidler, måleredskaber, projektørmateriel, fotografiske artikler, elektrisk overførelsesmateriel og desuden materialer, værktøj og maskiner, der er bestemt til fremstilling af det materiel, hvis art er belyst af det, jeg lige nu har anført. Det tør nok antydes, at det kan blive en artig hoben materialer, værktøj og maskiner, der her vil kunne komme i betragtning.

Som allerede omtalt her fra denne talerstol går de foreslåede restriktioner kort refereret ud på, at staten sætter sig på enhver opfindelse, der er eller måtte blive gjort, når den vedrører materiel af den art,